

Vergaderjaar 1988–1989

20 291

Voorstel van wet van het lid Vermeend tot wijziging van een aantal wetten inzake belastingen alsmede de Coördinatiewet Sociale Verzekering met het oog op het bevorderen van regelingen waarbij door werkgevers aan werknemers winstuitkeringen worden gedaan, waarvan de hoogte afhankelijk is van de door de werkgever behaalde winst uit onderneming (Winstdelingsregelingen)

Nr. 7

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 24 april 1989

De vaste Commissie voor Financiën¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit initiatief-wetsvoorstel, heeft de eer omtrent haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

1. Algemeen

De leden van de C.D.A.-fractie zeiden met belangstelling van dit initiatief-wetsvoorstel van het lid Vermeend kennis te hebben genomen. Zoals bekend, is hunnerzijde in het verleden en ook recent meermalen aangedrongen op een vorm van winstdelingsregeling. Argumenten als een rechtvaardige inkomensverdeling, vergroting van de betrokkenheid van werknemers bij de bedrijven en de samenleving, de bezitsvorming in het algemeen en een bijdrage aan loonkostenmatiging waren en zijn daarbij enkele van de belangrijkste uitgangspunten.

Het feit echter, dat de discussie reeds zo lang loopt, terwijl er over de uitgangspunten in redelijke mate *communis opinio* bestaat, geeft naar het oordeel van deze leden aan, dat aan de uitwerking van verschillende modaliteiten nogal wat haken en ogen verbonden zijn. Niet in het minst vanwege de relatie die er gelegd zou moeten worden met een aantal bestaande spaarregelingen, die tot nu toe met wisselend succes functioneren en waarover de Stichting van de Arbeid in maart 1987 advies heeft uitgebracht, een advies dat is gericht op vereenvoudiging en verruiming van de bestaande spaarregelingsfaciliteiten.

Deze leden zeiden het op prijs te zullen stellen, indien de initiatiefnemer in de memorie van antwoord een beschouwing zou geven over de plaats, functie en modaliteiten van winstdelingsregelingen in internationaal verband en over de motivering om tegen die achtergrond te kiezen voor de regeling zoals in het wetsvoorstel is neergelegd.

Daarenboven wensten zij, teneinde zich een zorgvuldig oordeel over dit wetsvoorstel te kunnen vormen, verder in dit verslag een aantal vragen aan de initiatiefnemer voor te leggen, in het bijzonder over de relatie tussen dit wetsvoorstel en bestaande spaarregelingen, over de voorge-

¹ Samenstelling:

Leden: Joekes (VVD), voorzitter, Kombrink (PvdA), ondervoorzitter, Rienks (PvdA), Engwirda (D66), Van Amelsvoort (CDA), Wöltgens (PvdA), Van Muiden (CDA), Van Iersel (CDA), Schutte (GPV), Herfkens (PvdA), Van Rey (VVD), Hummel (PvdA), De Grave (VVD), Linschoten (VVD), Paulis (CDA), Vermeend (PvdA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Melkert (PvdA), Smits (CDA), Reitsma (CDA) en Van Rijn-Vellekoop (PvdA).
Plv.leden: Dijkstal (VVD), Ter Veld (PvdA), Van der Vaart (PvdA), Wolffensperger (D66), G. Terpstra (CDA), Van Es (PSP), Schartman (CDA), De Leeuw (CDA), Leerling (RPF), Van Nieuwenhoven (PvdA), Beckers-de Bruijn (PPR), Van Otterloo (PvdA), Weisglas (VVD), Lauxtermann (VVD), Van de Camp (CDA), Pronk (PvdA), Frissen (CDA), Wolters (CDA), Van Traa (PvdA), Van Dis (SGP), Gerritse (CDA), Verspaget (PvdA).

stelde regeling als zodanig en over de budgettaire gevolgen van de regeling.

De leden van de P.v.d.A.-fractie herinnerden er aan zowel in 1986 als 1987 bij de algemene beschouwingen de regering te hebben verzocht – met name in het belang van loonkostenmatiging – met maatregelen te komen ter bevordering van winstdeling. Aan dit herhaalde verzoek is door de regering geen gehoor gegeven. Deze leden waren dan ook verheugd, dat hun fractiegenoot het lid Vermeend het initiatief heeft genomen aan de Kamer een maatregel voor te leggen ter bevordering van winstdeling. Zij stelden met waardering vast, dat de indiener daarover herhaalde malen van gedachten heeft gewisseld met sociale partners en rekening heeft gehouden met suggesties, kanttekeningen en bezwaren van hun kant. Deze werkwijze heeft er zeker toe bijgedragen, zo merkten deze leden op, dat voor de hoofdlijnen van het voorstel inmiddels een breed maatschappelijk draagvlak is ontstaan. Naar hun mening heeft hun medelid aldus opnieuw een poging gedaan het maatschappelijk aanvoelingsvermogen van de grootste oppositiepartij in een concreet voorstel van wet tot uitdrukking te brengen. In het licht van bij herhaling naar voren gebrachte opvattingen van de zijde van de sociale partners, de motie-De Grave inzake het fiscaal stimuleren van winstdelingsregelingen uit 1987, alsmede de uitlatingen van een door NRC Handelsblad op 21 maart 1989 geciteerde woordvoerder van het C.D.A. («Het gaat om het oude K.V.P.-ideaal, de participatie van de werknemer in het bedrijf te stimuleren») achtten zij deze poging in beginsel geslaagd.

Deze leden toonden begrip voor de verwijzing door de indiener naar het uitblijven van regeringsvoorstellen inzake de vereenvoudiging en verbetering van de mogelijkheden van gefaciliteerde spaarregelingen, zulks gegeven hun overtuiging dat de betekenis van het onderhavige wetsvoorstel voor het verloop van het arbeidsvoorwaardenoverleg groter zou worden indien zowel binnen de marktsector als de collectieve sector soortgelijke regelingen tot stand zouden komen. Gegeven de door hemzelf en andere leden van hun fractie in de afgelopen periode reeds aan de dag gelegde activiteit, gaven zij hem in overweging alsnog zelf met voorstellen te komen, indien het kabinet opnieuw niet bij machte zou blijken op eigen kracht tegemoet te komen aan wat in brede maatschappelijke kring voor wenselijk en nuttig wordt gehouden.

Dit nam evenwel hun vrees niet weg, dat de nu voorgestelde regeling op zichzelf verder lijkt bij te dragen aan de toch al groeiende kloof tussen arbeidsvoorwaarden in de marktsector respectievelijk de collectieve sector. Zij nodigden de indiener uit zijn visie op deze problematiek in verband met zijn voorstel van wet nader uiteen te zetten.

Al met al spraken deze leden het vertrouwen uit, dat de initiatiefnemer met de beantwoording van de in dit verslag gestelde vragen het politieke draagvlak voor zijn wetsvoorstel zodanig zou vergroten, dat aanvaarding ruim voor het komende najaarsoverleg van regering met sociale partners verwacht mag worden.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden met gemengde gevoelens kennis genomen van het onderhavige initiatief-voorstel. Dit niet vanwege de doelstelling van de initiatiefnemer, namelijk het bevorderen van een meer winstafhankelijke beloningsstructuur. Deze leden hadden bij diverse gelegenheden voor deze doelstelling vanwege de vele daaraan verbonden voordelen steun en sympathie uitgesproken. De initiatiefnemer wijst in de memorie van toelichting terecht op dit feit. Dat de initiatiefnemer in een politiek gat springt, dat ontstaan is door het naar hun mening ten onrechte uitblijven van initiatieven terzake van de regering, konden zij voorts niet alleen billijken, maar zelfs bestempelen als de

logische taak van de oppositie. Hun gemengde gevoelens over het initiatief kwamen echter voort uit het feit, dat de initiatiefnemer – in tegenstelling tot wat deze leden van hem gewend zijn – zich zowel in de memorie van toelichting als in het nader rapport wel erg makkelijk afmaakt van de vele, vaak complexe vraagstukken welke aan de winstdeling zijn verbonden. Dit klemt temeer daar de initiatiefnemer, slechts zeer ten dele op grond van het advies van de Raad van State, zijn oorspronkelijke voorstel ingrijpend heeft gewijzigd. Zo luidt het voorstel dat de winstdelingsuitkering aftrekbaar blijft voor de onderneming. Terecht, naar de mening van de hier aan het woord zijnde leden, maar over de budgettaire effecten daarvan zwijgt de initiatiefnemer. Het feit dat in het nader rapport de extra stimulans voor winstdeling in vermogenstitels, welke in het oorspronkelijke voorstel een prominente plaats innam en krachtig met argumenten werd onderbouwd, zonder dat de Raad van State daarom vroeg en zonder enige toelichting weer van tafel is verdwenen, had deze leden zeer verbaasd. Gelet op het standpunt van de fractie van de initiatiefnemer met betrekking tot het gelijk oplopen van marktsector en collectieve sector/trendvolgers had het hen bovendien bevreemd, dat de initiatiefnemer met de nodige nonchalance voorbij gaat aan het feit dat ambtenaren en trendvolgers geen voordeel hebben van het onderhavige initiatief, maar wel meebetalen aan de budgettaire lasten ervan.

In de memorie van toelichting schuift de initiatiefnemer dit probleem op het bordje van de regering door op te merken dat het onderhavige initiatief-voorstel een extra reden voor het kabinet dient te zijn haast te maken met de vereenvoudiging en verbetering van de mogelijkheden voor gefacilieerde spaarregelingen.

Waarom heeft de initiatiefnemer niet zelf terzake een voorstel op tafel gelegd? Nu immers doet hij wel iets ten gunste van de marktsector, maar niet voor de (semi-)publieke sector. Deze leden hadden het gevoel, dat de pleidooien uit hun kring voor versterking van de marktsector bij de initiatiefnemer wellicht wat al te veel indruk hebben gemaakt. Waaraan denken de initiatiefnemer en zijn fractie overigens precies als gesproken wordt van «vereenvoudiging en verbetering van de mogelijkheden voor gefacilieerde spaarregelingen?» Is het overigens niet zo dat ook de marktsector van gefacilieerde spaarloonregelingen gebruik kan maken, zodat per saldo het initiatiefvoorstel relatief ongunstig blijft voor de (semi-)overheidssector? Welke budgettaire consequenties zijn daarmee gemoeid?

Deze leden stelden vast, dat het kernpunt van de argumentatie van de initiatiefnemer is de bijdrage die zijn voorstel zou kunnen leveren aan de gewenste loonmatiging. De noodzaak, mede vanwege het belang daarvan voor de werkgelegenheid, door te gaan met een gematigde kostenontwikkeling onderstreepten zij van harte. De dringende vraag is echter of het voorstel van de initiatiefnemer een bijdrage kan leveren aan de loonkostenmatiging en, zo ja, in welke mate. In dit verband vroegen deze leden een reactie aan de initiatiefnemer op de zeer terughoudende opstelling terzake van de kant van de sociale partners (Van Lede/VNO en Stekelenburg/FNV), welke neerkomt op een ondubbelzinnige weigering winstdelingsregelingen te betrekken bij het beleid voor de CAO-onderhandelingen van 1990. Een ander argument dat de initiatiefnemer aanvoert voor zijn initiatief is de bevordering van de werknemersparticipatie in de zin van vergroting van de betrokkenheid van de werknemer bij de eigen onderneming. Dit argument onderschreven deze leden. In dit verband konden zij, zoals boven reeds aangeduid, niet begrijpen waarom de oorspronkelijk voorgestelde regeling, welke een duidelijk element van bevordering van winstuitkering in vermogenstitels bevatte, is ingetrokken en is vervangen door een nieuwe regeling, welke juist winstuitkering in contanten sterk bevoordeelt boven uitkeringen in de vorm van vermogens-

titels. Dit laatste wordt veroorzaakt door het feit dat een uitkering in contanten volgens het initiatief-voorstel voor de werkgever aftrekbaar is van de winst, maar uitkeringen in de vorm van vermogenstitels niet. Hoewel zij geen tegenstander zijn van facilitering van winstuitkering in contanten, meenden zij dat er alle reden zou zijn winstuitkering in de vorm van vermogenstitels een extra stimulans te geven, juist gelet op de argumentatie van de initiatiefnemer zelve met betrekking tot de bevordering van de werknemersparticipatie. Deze leden nodigden de initiatiefnemer uitdrukkelijk uit zijn draai van 180 graden tussen zijn oorspronkelijke en gewijzigde initiatief op dit punt nader toe te lichten en te heroverwegen.

Op een aantal specifieke onderdelen van de voorgestelde regeling zeiden deze leden verder in dit verslag nog te zullen ingaan, evenals op de budgettaire aspecten. Op deze plaats merkten zij samenvattend op weliswaar de doelstellingen, die de initiatiefnemer met zijn voorstel beoogt, te steunen, doch tegelijk in het wetsvoorstel zoveel onduidelikheden aan te treffen en bijstellingen nodig te achten dat zij vooralsnog niet tot een positieve beoordeling konden komen. Zij zagen de memorie van antwoord nochtans met belangstelling tegemoet.

De leden van de fractie van D66 hadden met grote belangstelling kennis genomen van het initiatief-voorstel van het lid Vermeend ter bevordering van het doen van winstuitkeringen van de werkgever aan de werknemer. Deze leden waren van mening, dat uitkeringen die afhankelijk zijn van het bedrijfsresultaat kunnen leiden tot een meer flexibele economie. Daarnaast heeft de voorgestelde regeling als voordeel, dat de werknemer nauwer bij het bedrijf wordt betrokken. Gunstige bedrijfsresultaten kunnen dan toevloeien aan de werknemer, zonder dat deze tot de vaste lasten van de werkgever gaan behoren. Het voorgestelde wetsvoorstel kan daardoor bijdragen aan een gematigde loonontwikkeling, wat juist in de huidige omstandigheden van vitaal belang is voor behoud en versterking van de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven en daarmee voor de gewenste groei van de werkgelegenheid. Deze leden vroegen de indiener of deze niet bevreesd is, dat de regeling welke hij voorstelt, en met name het voorstel dat f 1000 van de winstafhankelijke uitkering in contanten mag plaatsvinden, niet met zich kan brengen dat de werkgevers een winstuitkering gaan geven in plaats van looninkomen. Naar hun mening kan zulks niet de bedoeling zijn.

Deze leden vroegen de indiener voorts of deze niet bevreesd is dat zijn voorstel zou kunnen leiden tot looneisen in andere instellingen waar een winstuitkering onmogelijk is? Indien de indiener deze mening is toegedaan, welke maatregelen acht hij dan noodzakelijk om deze looneisen te voorkomen? Zij refereerden daarbij aan de in de memorie van toelichting genoemde wenselijkheid tot vereenvoudiging en verbetering van de mogelijkheden voor gefacilieerde spaarregelingen.

De leden van de P.P.R.-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van dit initiatief-wetsontwerp. De voorgestane wijzigingen in de desbetreffende wetgeving hebben, ondanks het feit dat ze van relatief eenvoudige aard zijn, een belangrijk principieel gevolg. Deze leden hoefden in dit verband slechts te verwijzen naar de over de VAD gevoerde discussies. Een aantal vragen die toen aan de orde werden gesteld, kunnen ook nu in de discussie worden betrokken.

Overigens waren deze leden zich er zeer wel van bewust dat dit initiatief-wetsontwerp niet echt vergeleken mag worden met de VAD.

Een belangrijk discussiepunt achtten zij, dat er alleen in bedrijven, die langdurig winst maken en waar ook verder sprake is van evenwichtige vermogensverhoudingen, overgegaan kan worden tot de invoering van een winstdelingsregeling. Dit betekent dat er, vanuit het personeel

gezien, sprake is van een relatief weinig beïnvloedbare grootheid. Of iemand werkt bij een grote, goed florerende bank of in een klein metaalbedrijf dat de grootst mogelijke moeite moet doen om de concurrentie de baas te blijven, hangt van toevalsfactoren af.

Uit inkomenspolitieke overwegingen is het nogal scheef dat de ene werknemer op grond van die toevalsfactoren wel in aanmerking komt voor een winstdelingsregeling en de andere werknemer niet.

Indien die scheefgroei op structurele basis gebeurt, ontstaat er een zuigende werking op het personeel van de minder florerende, meestal kleinere, bedrijven om in die goed renderende bedrijven te gaan werken. Er ontstaat een nieuwe frictie op de arbeidsmarkt en een mogelijk versturende invloed op de kleinere bedrijven om aan goed personeel te komen.

Graag vernamen deze leden de reactie van de indiener op dit mogelijke, ongewenste, effect van de invoering van een winstdelingsregeling.

De passage onderaan blz. 2 van de memorie van toelichting verdient in dit kader een nadere toelichting.

Hoe heeft de indiener zich voor ogen gesteld dat de winstdelingsregeling van belang kan zijn voor werkgevers/werknemers die in bedrijven werken waar de rendementen het niet toelaten dat er een winstdeling komt?

Bovendien speelt hierbij dat de regeling per definitie alleen van toepassing kan zijn op het particulier bedrijfsleven. Voor ambtenaren en trendvolgers geldt de mogelijkheid niet. Dit betekent dat ook op die wijze de achterstand van de inkomensontwikkeling van ambtenaren en trendvolgers ten opzichte van de private sector, verder vergroot wordt. De door de indiener mede beoogde matiging van de loonkosten gaat dan niet op omdat ambtenaren en trendvolgers bij een verder uiteenlopen van de inkomensfaciliteiten, looneisen zullen gaan stellen.

Acht de indiener dit een reële ontwikkeling, zo vroegen deze leden.

Een ander, ongewenst, inkomenspolitek effect kan zijn dat een werknemer een aantal jaren achtereen een uitkering op grond van een winstdelingsregeling krijgt en er sprake is van een gematigde loonontwikkeling. Bij onvrijwillige werkloosheid ontstaat er vervolgens geen uitkeringsrecht op de winstuitkeringen, hetgeen tot een sprongsgewijze grote inkomensachteruitgang kan leiden. Voorziet de indiener dit mogelijke gevolg van zijn initiatief-wetsontwerp?

Het lid van de G.P.V.-fractie had met belangstelling kennis genomen van het initiatief van collega Vermeend. Hij had ook waardering voor de wijze waarop de initiatiefnemer probeert bestaande fiscale belemmeringen weg te nemen om werknemers te laten meedelen in de winst van de onderneming waarin zij werkzaam zijn.

Dat neemt niet weg dat toch nog een aantal vragen rijst naar aanleiding van dit wetsvoorstel. Volgens dit lid is het aan twijfel onderhevig of de voorgestelde regeling inderdaad een extra voorwaarde kan zijn bij de na te streven loonmatiging. In de loop van de jaren negentig zullen naar verwachting immers nieuwe spanningen op de arbeidsmarkt ontstaan, die met name een opwaartse druk op de incidentele looncomponent zullen hebben. In hoeverre kan winstdeling die ontwikkelingen matigen?

Een tweede vraag die in dit verband rijst is of het bestaan van een gunstige winstdelingsregeling er niet toe zal leiden dat de ontwikkelingen binnen de marktsector verder uiteen gaan lopen tussen sterke en zwakke bedrijven c.q. bedrijfstakken. Nu immers zal men zich in sterkere bedrijven bij het stellen van looneisen toch wel enigszins inhouden, omdat men weet wat de repercussies zijn op de werkgelegenheid bij zwakkere bedrijven. Diezelfde terughoudendheid zal er straks ook kunnen zijn, maar daarnaast ontstaan dan de winstdelingsregelingen. Er zal dan

toch in de zwakkere bedrijven een tendens ontstaan ook iets extra's te doen voor de werknemers. Of acht de indiener dit geen waarschijnlijke ontwikkeling?

Vervolgens rijst de vraag of een bezwaar tegen de voorgestelde regeling niet is de mogelijkheid dat de ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden in de collectieve sector nog meer ten achter gaat lopen bij de ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden in de marktsector.

Het had dit lid overigens bevreemd, dat de memorie van toelichting was geschreven op het oorspronkelijke wetsvoorstel. Dat voorstel is inmiddels niet meer aan de orde, want op 14 februari j.l. heeft de indiener een ingrijpend gewijzigd voorstel van wet ingediend. Uit de reactie van de indieners op het advies van de Raad van State valt op te maken dat in dit gewijzigde wetsvoorstel de kritiek is verwerkt van de Raad van State en vanuit de vakpers. Welke kritiekpunten zijn overgenomen en welke niet, en de redenen daarvoor worden niet duidelijk, omdat geen toelichting is gevoegd bij het gewijzigde voorstel van wet. Welke kritiekpunten van de Raad van State zijn overgenomen valt nog wel te traceren, maar dat valt minder makkelijk te doen met de kritiek uit de vakpers. Een toelichting op het gewijzigde voorstel was wel op zijn plaats geweest.

Hoewel het lid van de R.P.F.-fractie zijn sympathie voor het wetsvoorstel van de initiatiefnemer uitsprak, meende hij dat verdere verheldering en verdieping van de argumentatie noodzakelijk is voordat een afgerond oordeel kan worden gegeven. Dit lid stelde wel, dat het wetsvoorstel een goede aanzet bevat om te komen tot enigerlei vorm van winstdeling voor werknemers. Het huidige belasting- en premierégime werpt daartegen een te sterke barrière op door de belastbaarheid bij de werknemer en de niet-afrekbaarheid bij de ondernemer/vennootschap. Bevordering van de mogelijkheid tot winstdeling achtte dit lid van belang in verband met de redelijkheid van het beginsel werknemers in de winst te laten meedelen, de te verwachten effecten op bijvoorbeeld de betrokkenheid en motivatie van werknemers en de vermogensvorming via bevordering van het particulier aandelenbezit en (in-)directe effecten op de economische groei. Een belangrijk gegeven noemde hij verder, dat het wetsvoorstel uitgaat van een mogelijkheid tot winstdeling als uitkomst van een onderhandelingsproces tussen werkgever(s) en werknemers. Er is, zolang althans geen winstdelingsregeling is overeengekomen, geen sprake van een verplichting voor (een) ondernemer(s). Die vrijheid dient gelet op het principe van decentraal arbeidsvoorwaardenoverleg dat zijn fractie voorstaat, te worden benadrukt. Verder wordt het stelsel van winstdeling dat in een winstdelingsregeling kan worden neergelegd binnen zekere grenzen aan de partijen overgelaten. Een bepaling in een winstdelingsregeling dat na jaren van verlies en vermogensintering eerst de vermogensreserves weer op peil worden gebracht behoort dus tot de mogelijkheden. Ook dit element achtte het aan het woord zijnde lid waardevol in het voorliggend initiatief-wetsvoorstel. Dit lid memoreerde dat de indiener in de toelichting een aantal motieven weergeeft die voorstanders van winstdeling hanteren. Maar welk motief leidt de indiener om met dit wetsvoorstel te komen? Welk motief weegt voor hem het zwaarst? Is dat het argument van beheersing van het loonkostenniveau door via winstdeling uitstraling van looneisen in sterke sectoren naar zwakkere sectoren in het bedrijfsleven te voorkomen? Gaat het hem om het vergroten van de betrokkenheid van de werknemers, dan wel het uitgangspunt, dat werknemers ten principale recht zouden hebben op een deel van de winst? Of is het uitblijven van een regeringsvoorstel zijn voornaamste argument? Verheldering van de motivatie zou dit lid op prijs stellen?

Dit lid wees er voorts op, dat kenmerkend voor een winstdelingsre-

geling is, dat deze eigenlijk per definitie betrekking heeft op die sectoren in onze economie waar winst gemaakt kan worden. Vrijwel de gehele collectieve sector wordt daarmee uitgezonderd. Voor die sector beveelt de initiatiefnemer vooral het gebruikmaken van gefacileerde spaarvormen aan. Om welke reden(en) is niet gekozen voor het bijeenbrengen van die vormen in het huidige voorstel, zodat dit wetsvoorstel zou kunnen dienen als een naslagwerk voor bijzondere beloningsvormen?

2. Relatie met andere regelingen

De leden van de C.D.A.-fractie onderkennen, dat de voorgestelde regeling in relatie staat tot een drietal bestaande spaarregelingen, namelijk de premiespaarregelingen, de winstdelingspaarregelingen en de spaarloonregelingen. In zijn slechts in enkele regels toegelichte wijzigingen van het wetsvoorstel stelt de indiener dat «aldus de (gewijzigde) voorgestelde maatregel in een reeds bestaande regeling wordt geïntegreerd». Vanwege het feit dat met het wijzigingsvoorstel een bij de werkgever over de winstuitkeringen te heffen loonbelasting naar een tarief van 15 procent wordt geïntroduceerd, namen deze leden aan dat de indiener doelt op de integratie met de huidige faciliteit voor spaarloonregelingen. Hoe men zich dat precies zou moeten voorstellen was deze leden echter niet duidelijk geworden. Ze realiseerden zich daarbij, dat van de huidige spaarregeling de spaarloonregeling tot nu toe de aantrekkelijkste modaliteit was, maar in de praktijk het slechtst functioneerde. Deze leden hadden er dan ook behoefte aan van de indiener een nadere en gedegen uiteenzetting te krijgen hoe hij zich de integratie met een van de reeds bestaande regelingen precies voorstelde. Tegelijkertijd vereist naar het oordeel van deze leden de duidelijkheid, dat de positie van de nieuwe geïntegreerde regeling helder geschetst zou worden in relatie met de beide andere overblijvende spaarregelingen. Bovendien nodigden zij de indiener uit in deze beschouwing zijn reactie te betrekken op het in maart 1987 uitgebrachte advies van de Stichting van de Arbeid over de drie bestaande spaarregelingen. Daarbij ware in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende elementen:

- deelnemerscriteria;
- maxima en reikwijdte van de faciliteit;
- spaarsysteem en spaartermijn;
- deblokkeringsmogelijkheden;
- condities bij tussentijdse beëindiging wegens einde dienstbetrekking.

Tot slot waren deze leden benieuwd naar de afweging die de indiener gemaakt heeft om het pleidooi van de Commissie van Economische Deskundige van de SER om als zodanig reeds bestaande winstdelings-systemen breder toe te passen niet te volgen. In wezen lagen dit pleidooi en het advies van de Stichting van de Arbeid redelijk in elkaars verlengde, omdat daarin een oplossingsrichting lag in het uitbreiden en aantrekkelijker maken van de bestaande spaarregelingen in plaats van het realiseren van een nieuwe faciliteit.

Tegen deze achtergrond zou het interessant zijn, wanneer de indiener bereid zou zijn aan de sociale partners via de Stichting van de Arbeid de vraag voor te leggen een reactie te willen geven op het gewijzigde wetsvoorstel, zulks mede in relatie met het eerdergenoemde advies van de Stichting over de spaarregelingen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vernamen gaarne van de indiener of hij, uitgaande van het ook door hemzelf gelegde verband met het wetsvoorstel van de regering inzake de invoering van een vrijstelling voor aandelenoptierechten (20 881), gespeeld heeft met de gedachte beide voorstellen met elkaar te vervlechten, zowel gelet op de onevenwichtig-

heden die dreigen te ontstaan wanneer de twee voorstellen in hun huidige vorm naast elkaar worden beschouwd met betrekking tot de aard en omvang van de bedrijven die zich voor het toepassingen van de respectievelijke regelingen zullen kwalificeren als met het oog op de uiteenlopende fiscale faciliteiten die met de onderscheiden regelingen verbonden zijn.

In het bijzonder wilden wij de indiener uitnodigen in te gaan op een drietal mogelijke varianten die enkele dreigende onevenwichtigheden zouden kunnen wegnemen.

Ten eerste het mogelijk aftrekbaar maken van een werkgeversuitkering in vermogenstitels.

Ten tweede het mogelijk beperken van de contantenregeling tot die bedrijven die geen vermogenstitels kunnen uitkeren.

En ten derde het mogelijk verhogen van het maximumbedrag van uitkering ten opzichte van de voorgestelde regeling, voor zover uitgekeerd in vermogenstitels.

3. De voorgestelde regeling

De leden van de C.D.A.-fractie stelden vast, dat het wetsvoorstel in de visie van de indiener betrekking heeft op winstdelingsregelingen, die in vrij overleg tussen werkgever(s) en werknemers (vertegenwoordiging) worden overeengekomen. Deze leden nodigden de indiener uit nader aan te duiden, wat hij precies onder genoemd overleg verstaat. Mede in relatie met de bepalingen daaromtrent in de huidige faciliteit voor de spaarloonregelingen. Voorts zou daarbij kunnen worden ingegaan op de positie van de CAO, het individuele bedrijf, de bedrijfstakken en de individuele werknemer en werkgever.

Vervolgens zagen de hier sprekende leden van de indiener graag een nadere motivatie van de reden waarom hij de voorgestelde modaliteit gekozen heeft en daarbij dus andere mogelijkheden heeft verworpen. Zij dachten daarbij vooral aan de volgende elementen:

- De hoogte van de gekozen bedragen.
- De vraag of er sprake is van cumulatie. Zowel binnen het grensbedrag van f 1000 wat betreft de verschillende uitkeringsmogelijkheden, als ook wat betreft de cumulatie van deze regeling met andere spaarregelingen.

Het is naar het oordeel van deze leden van belang precies zicht te krijgen op wat op het totale speelveld van regelingen wel of niet mogelijk is in de toekomst. Indien de indiener kiest voor anti-cumulatiebepalingen ware aan te geven hoe deze vorm zouden kunnen krijgen.

- De mogelijkheden of onmogelijkheden die er voor werknemers in de private sfeer en in de overheidssfeer zijn om van deze nieuwe geïntegreerde regeling of van andere resterende spaarregelingen in de toekomst gebruik te kunnen maken.

- De wijze waarop en de mate waarin het voorliggende wetsvoorstel een bijdrage aan loon(kosten) matiging zou kunnen leveren. Interessant is dat de indiener aan het slagen hiervan de voorwaarde verbindt, dat toepassing in brede kring nodig is. Deze leden wilden nader uiteengezet hebben, hoe aan deze voorwaarde voldaan zou kunnen worden.

- De verschillende uitkeringsmogelijkheden, die door de indiener gelijk worden gewaardeerd. Deze leden stelden de vraag of er in relatie met de doelstellingen van het wetsvoorstel voor de indiener geen reden was om bepaalde uitkeringsmogelijkheden te stimuleren en dus aantrekkelijker te maken dan andere uitkeringsmogelijkheden. Is de keuze voor werknemers in het voorgestelde regime niet voorspelbaar, namelijk uitkeren in contanten? Hoe waardeert de indiener tegen deze achtergrond de doelstellingen van vergroting van bezitsvorming en betrokkenheid en participatie van de werknemers bij de onderneming? Welke

mogelijkheden zou de indiener zien om deze doelstellingen met meer zekerheid te realiseren?

– De relatie van het wetsvoorstel met de grondslagen voor pensioenen en de sociale zekerheid.

Wat betreft de uitkeringen in vermogenstitels vroegen deze leden op welke wijze de indiener inhoud zou willen geven aan vormen van beheer.

Verder stelt de indiener terzake van vermoenstitels voor een vervreemdingsverbod van ten minste twee jaar te laten gelden.

Waarom kiest de indiener voor een vervreemdingsverbod en waarom voor een periode van twee jaar, zo vroegen deze leden zich af. Kan de nadere motivering geplaatst worden tegen de achtergrond van hetgeen nu aan blokkeringstermijnen in de spaarregelingen zit en het advies van de Stichting van de Arbeid op dit punt?

Tenslotte waren deze leden benieuwd naar de resultaten van het beraad van de indiener op het eventueel in het wetsvoorstel op te nemen evaluatiemoment.

Het kwam de leden van de P.v.d.A.-fractie voor, dat de indiener in de toelichting op het voorliggende voorstel op enkele punten uitgebreider zou kunnen ingaan op motivering en gevolgen.

Zij doelden daarbij op de onderbouwing van de wijzigingen. Weliswaar hadden zij in de reactie van de indiener naar aanleiding van het advies van de Raad van State een toelichting aangetroffen, maar zij achtten deze in een aantal opzichten te summier.

Zo wensten zij een nadere duiding van de motieven die de indiener ertoe hebben gebracht het maximale bedrag aan winstuitkeringen in contanten en/of vermogenstitels terug te brengen van f 2000 tot f 1000. Bestaat niet het gevaar dat hierdoor het ook door henzelf gewenste potentiële effect op de loononderhandelingen tussen werkgevers en werknemers in enigerlei mate zou worden gereduceerd? En herinnerden zij zich goed, dat in de memorie van toelichting bij het aanvankelijke wetsontwerp een sterke argumentatie voor de keuze van het bedrag van f 2000 naar voren was gebracht met verwijzing naar het bedrag aan dividenden dat thans maximaal is vrijgesteld voor de inkomstenbelasting? In deze grondslag is toch geen verandering opgetreden? Wat is er dan wel veranderd?

Eveneens was hen de vraag ingevallen in hoeverre het in het gewijzigde voorstel van wet aangegeven loonbelastingpercentage van 15 als heffing op de winstuitkering in contanten door de werkgever niet nog altijd op gespannen voet staat met de naar hun mening begrijpelijke opvattingen van de Raad van State over de in zijn advies becommentarieerde grondregel van de fiscale winstberekening. Indien, met andere woorden, in het aanvankelijke wetsvoorstel van volledige niet-aftrekbaarheid van de winstuitkering voor de fiscale winstberekening werd uitgegaan, hetgeen door de Raad van de hand is gewezen, is dan een heffing van 15% niet evenzeer in strijd met de door de Raad aangegeven uitgangspunten?

Deze leden zouden vervolgens gaarne een nadere uiteenzetting ontvangen over de door de indiener veronderstelde, dan wel mogelijkerwijze voorgeschreven, gang van zaken in ondernemingen die van de voorgestelde winstuitkeringsregelingen (inclusief het wetsvoorstel inzake de aandelenoptierechten) gebruik zouden maken. Hoe is dan wel kan worden bepaald welke werknemers op welke basis in aanmerking mogen dan wel moeten komen voor deze regeling(en)? Heeft de Ondernemingsraad, gegeven de hem toekomende instemmingsbevoegdheid ex WOR bij het vaststellen, intrekken of wijzigen van de regeling, een formele beïnvloedingsmogelijkheid? En hoe ziet de indiener de mogelijke rol van CAO-partijen dan wel bedrijfsledengroepen, hetzij naast hetzij in plaats van de OR? En wat wordt met «nagenoeg uitsluitend» bedoeld bij

de bepaling over het voorkomen van exclusieve toekenning van participatiemogelijkheden aan werknemers met een jaarloon hoger dan de aanslaggrens? Licht het hierbij in de bedoeling deze grens jaarlijks conform de aanslaggrensmutaties te verhogen?

Verder vroegen deze leden of de passage in de memorie van toelichting over de bevoegdheid van de bewindslieden van Financiën en van Sociale Zaken om nadere regelen te kunnen geven over de wijze van winstuitkeringsregeling via vermogenstitels ook op het gewijzigde voorstel van wet nog onverkort van toepassing mag worden geacht.

Een nadere toelichting achtten deze leden tenslotte gewenst op de slotpassage van de inleiding van de memorie van toelichting, waar de ondergetekende het zinnig acht bijvoorbeeld na vier jaar, in overleg met werkgevers- en werknemersorganisaties een evaluatie te doen plaatsvinden van de werking van het voorgestelde regime. Het was hun niet op voorhand duidelijk aan welke evaluatiecriteria wordt gedacht.

Zij nodigden de indiener uit hierop zijn visie te geven, mede in relatie tot de mogelijke uitkomsten van zijn zelfberaad met betrekking tot de vraag of een evaluatieregeling in het wetsvoorstel zou moeten worden opgenomen. Tevens gaven zij hem in overweging in dit verband de mogelijkheid van het opnemen van een horizon- dan wel verlengingsbepaling te beschouwen tegen de achtergrond van de in ieder geval hunnerzijds gevoelde behoefte het wetsvoorstel te zien als een in de huidige sociaal-economische omstandigheden passende bijdrage, die echter tot herziening zou kunnen nopen bij gewijzigde maatschappelijke voorwaarden.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen of zij het juist zagen dat voor wat betreft de technische vormgeving van de faciliteit wordt aangeknoopt bij de spaarloonregeling, nl. een 15% lumpsum heffing over de vrijgestelde uitkering, maar zonder welke blokkeringseis/termijn dan ook zoals geldt bij de huidige bedrijfspaarloonregeling. Tevens vroegen deze leden of zij het goed zagen dat de in het initiatiefvoorstel neergelegde faciliteit ook geldt indien gebruik wordt gemaakt van de bestaande loonspaarregelingen.

Deze leden vroegen verder of de winstdelingsregelingen teneinde in aanmerking te komen voor de door de initiatiefnemer voorgestelde faciliteit onderdeel moeten vormen van CAO-afspraken en derhalve een verplicht collectief karakter dragen of dat dit ook per individuele onderneming buiten CAO-afspraken om mogelijk is.

Kan de initiatiefnemer vervolgens toelichten hoe hij denkt dat de belastingdienst effectief kan controleren dat de voorgestelde faciliteit niet mag worden gebruikt ter substitutie van regelmatig verstrekt loon. Dit klemt temeer daar bij regulier loon een werkgever nu \pm f 207 kwijt is aan loonkosten om de werknemer netto f 100 te doen toekomen, en in het initiatiefwetsvoorstel met een lumpsum heffing f 115. In dit verband verwezen deze leden tevens naar het feit dat de initiatiefnemer zijn oorspronkelijke voorstel een registeraccountant of A.A. consultant een verklaring te laten afgeven over de juiste toepassing van de regeling heeft ingetrokken op advies van de Raad van State. Welke toename van de werklast voor de belastingdienst is met dit alles gemoeid?

Deze leden hadden moeite met de wel zeer ruime delegatiebepaling, welke is neergelegd in het voorgestelde negende lid van artikel 11 wet L.B.

Zij nodigde de initiatiefnemer uit duidelijk te maken welke «nadere regels onze Minister» kan geven. Op wie ziet overigens «onze Minister», daar het eventuele wetsvoorstel de handtekening van zowel de Minister van Financiën als van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal dragen.

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg of het niet zinvoller zou zijn voor te

schrijven dat de winstdeling dient plaats te vinden in de vorm van het uitreiken van vermogenstitels, die pas na verloop van enige tijd verhandelbaar worden. Hebben winstdelingen in de vorm van contanten niet het nadeel dat deze tot extra consumptieve uitgaven aanleiding kunnen geven? Is daaraan nu wel zo veel behoefte op dit moment?

Bovendien kan worden verondersteld dat winstdelingen in contanten een pro-cyclisch effect hebben. Naarmate het beter gaat met de economie krijgen de consumenten extra bestedingsmogelijkheden. Ook dat leek dit lid een ongewenst neveneffect.

Hoe dient in de praktijk te worden gecontroleerd dat is voldaan aan de voorwaarde dat de uitkeringen niet geheel of gedeeltelijk in de plaats komen van het normaal verstrekte loon?

Op welke wijze is gereageerd op de kritiek uit het Weekblad voor Fiscaal Recht van 17 december 1987, blz. 1542, dat een directeur aandeelhouder en zijn echtgenote die beiden op de loonlijst van een moederonderneming staan de thans voorgestelde vrijstellingsregeling combineert met de soepeler waardering van opties, waardoor extra, onbedoelde voordelen kunnen worden behaald?

Het lid van de R.P.F.-fractie constateerde dat het voorstel zich beperkt tot winstdelingsregelingen. In het begin van de jaren tachtig is sprake geweest van een economische recessie met als gevolg, dat vele bedrijven verliezen leden. Hoe stelt de indiener zich in dit verband op ten aanzien van een eventuele regeling voor beperkte verliesdeling? Zou dit ook onderdeel kunnen uitmaken van de te sluiten overeenkomsten tussen werkgever(s) en werknemers. Een gemotiveerd oordeel over deze optie zou dit lid zeer op prijs stellen. Het wetsvoorstel gaat uit van een maximumbedrag per jaar, dat aan een werknemer gefaciliteerd kan worden uitgekeerd. Op zichzelf is dat begrijpelijk, mede om te voorkomen dat vast loon wordt omgezet in ongewisse winstdeling. Binnen dat maximumbedrag wordt evenwel een nadere eis gesteld van een maximumuitkering in geld. Op welke argumentatie berust de keus voor die verdeling tussen een maximum-bedrag aan contanten en waardepapieren? Kan de initiatiefnemer ook aangeven of praktische problemen als de beschikbaarheid van telkens nieuwe aandelen en vrees voor verlies van zeggenschap bij bestaande aandeelhouders danwel het gebrek aan een beursnotering van de aandelen de werking van deze wet zouden kunnen beperken? Het kan natuurlijk ook zijn, dat de initiatiefnemer er van uitgaat, dat de winstdelingsregelingen vooral toepassing zullen vinden in sterke sectoren van de economie waar we ook met name multinationale ondernemingen vinden. Daar spelen die problemen minder. Is dit inderdaad de intentie van de indiener? Zo neen, waarom is dan geen aandacht geschonken aan deze mogelijke nadelen van winstdelingsregelingen op basis van vermogenswaarden? Terecht wordt de eis gesteld, dat de winstdelingsregeling vooraf schriftelijk dient te zijn vastgelegd. Niet bepaald is tussen welke partijen de regeling kan worden getroffen. De initiatiefnemer gaat er kennelijk vanuit dat werkgevers en werknemers op dit punt vrijgelaten dienen te worden. Hierdoor kan zowel via de CAO-onderhandelingen een regeling tot stand komen, als tussen een individuele onderneming en zijn personeel. Wel is bepaald dat niet bepaalde (hoogbetaalde) werknemers alleen van de winstdeling mogen profiteren. De regeling moet op meerdere salarisniveau's van toepassing zijn behoudens een uitzondering. Dit betekent echter, dat in de regeling wel onderscheid gemaakt kan worden tussen diverse groepen werknemers of dat bepaalde categorieën kunnen worden uitgesloten. Is dit inderdaad de strekking van het wetsvoorstel of dient, aldus de indiener, de winstdeling op alle werknemers van een kleinbedrijf maar ook van een concern van toepassing te zijn? Op de verhouding tussen

het huidige voorstel en bestaande gefaciliteerde (spaar-) regelingen en met name op een anti-cumulatiebepaling beraadt de indiener zich nog, aldus de toelichting. Welke argumenten zijn daarbij voor de indiener in het geding? Tenslotte merkte dit lid op, dat het opnemen van een evaluatiebepaling in het voorstel hem wenselijk voorkwam.

4. Budgettaire aspecten

De leden van de C.D.A.-fractie achtten de budgettaire gevolgen van met name het gewijzigde wetsvoorstel onvoldoende helder, zowel voor de rijksbegroting als voor de sociale fondsen. Helderheid is naar hun oordeel geboden, omdat over de budgettaire effecten van het wetsvoorstel nogal uiteenlopende opvattingen heersen. Een meer uitvoerige uiteenzetting van de budgettaire gevolgen van het gewijzigde voorstel stelden deze leden derhalve op prijs.

In het verlengde hiervan zou naar hun opvatting ook iets te zeggen moeten zijn over koopkrachtgevolgen die op directe of indirecte manier zullen optreden.

Meer in het algemeen zou door deze leden een CPB-doorrekening of doorrekening van de zijde van de regering van het gewijzigde wetsvoorstel op prijs worden gesteld. Dit mede tegen de achtergrond van het door de indiener gehanteerde uitgangspunt van budgettaire neutraliteit.

Ook de leden van de P.v.d.A.-fractie achtten een nadere toelichting gewenst op de mogelijke budgettaire gevolgen.

Zagen zij het goed, dan is er juist op dit punt, als gevolg van het wijzigen van het fiscale regime betrekking hebbend op de uitkering door werkgevers, sprake van een zodanige wijziging van het aanvankelijke voorstel dat daaraan ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel mogelijke gevolgen voor de fondsen c.q. de rijksbegroting zijn verbonden. Zij vroegen de indiener hierop in te gaan en meer in het bijzonder hun vragen te beantwoorden over de gevolgen voor de voeding van de sociale fondsen en over de gevolgen van een geleidelijke of expansieve toename van de winstuitkeringsregeling toepassende bedrijven.

Tenslotte zouden zij het op prijs stellen, indien de indiener zou willen treden in de kennelijk binnen het kabinet gevoerde discussie tussen de Minister van Sociale Zaken enerzijds en de Minister van Financiën anderzijds over de budgettaire gevolgen van winstdelingsregelingen in het algemeen en het onderhavige voorstel in het bijzonder.

Het grootste probleem met het voorgestelde initiatief hadden de leden van de V.V.D.-fractie met het de facto ontbreken van een paragraaf over de budgettaire consequenties. Het oorspronkelijke initiatief-voorstel is immers zeer grondig gewijzigd. Bovendien: indien het initiatief-voorstel enige betekende invloed moet hebben – zoals de initiatiefnemer stelt – op de bereidheid tot loonmatiging bij 3 miljoen werknemers in de marktsector dan dwingt de logica toch tot de conclusie dat het moet gaan om forse bedragen. En dit nog afgezien van de budgettaire gevolgen die op zullen treden door u.stralingseffecten naar de (semi-) overheidssector, bijvoorbeeld via de door de initiatiefnemer zelf gesuggereerde verruiming van bestaande spaarloonregelingen.

Deze leden herinnerden zich in dit verband nog levendiger, dat tijdens een mondeling overleg de initiatiefnemer een voorstel van deze leden f 500 loon in natura vrij te stellen van belasting- en premieheffing naar de prullebak verwees na – naar eigen zeggen op de achterkant van een sigarendoosje – te hebben becijferd dat de kosten van dit voorstel ongeveer f 1 miljard waren. Het kwam deze leden voor dat dezelfde

achterkant van een sigarendoos toch moet indiceren, dat als niet heffen van f 500 loon in natura f 1 miljard kost, het heffen van 15% in plaats van zeg 35% over f 1000 niet veel van die f 1 miljard kan afwijken.

Bovendien hadden deze leden via de befaamde: «Tramlijn 2» methodiek sterk de indruk gekregen dat becijferingen van de Ministeries van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid – afhankelijk van enkele aannames – ook zeer forse budgettaire effecten van het onderhavige initiatief aangaven. Is de initiatiefnemer bereid zijn initiatiefvoorstel te laten doorrekenen door genoemde ministeries en de resultaten daarvan, zo nodig voorzien van commentaar op te nemen in zijn memorie van antwoord?

Zou de initiatiefnemer daarbij ook willen ingaan op de dekking welke hij voor ogen heeft, mede in het licht van forse wensen van de fractie van de initiatiefnemer op het terrein van herstel van koppelingen, ambtenarensalarissen, verpleegsters, gezondheidszorg, gehandicapten, onderwijs, infrastructuur, milieu etc., etc. Welke prioriteit geeft de P.v.d.A.-fractie, waartoe de initiatiefnemer behoort, aan de faciëring van winstdeling in vergelijking met bovenvermelde politieke wensen.

Het lid van de R.P.F.-fractie vond de indiener terzake van de budgettaire effecten van het wetsvoorstel niet concreet. Naar zijn mening is met het voorstel geen budgettair beslag gemoeid. Hoe kan dit? Vinden nu ondanks de hoge barrières geen winstdelingen aan werknemers plaats? Wanneer dit wel het geval is, wordt toch belasting- en premie-opbrengst gedeerd? Zijn evenmin budgettaire effecten te verwachten voor de sociale fondsen? Die conclusie zou welhaast getrokken moeten worden uit de laatste zin van blz. 6 van de memorie van toelichting. Daarin wordt gesproken over het uitblijven van derving van belastingen en premies met betrekking tot de huidige (fiscale) loonsom. Geldt dat ook voor de (fiscale) loonsom onder het voorgestelde regime? Graag ontving dit lid op dit punt meer duidelijkheid.

5. Artikelen

Artikel I, onderdeel A

Bij de winstuitkering in de vorm van nieuwe aandelen zou als bedrag moeten gelden de waarde van de aandelen in het economisch verkeer. De leden van de C.D.A.-fractie wilden van die aanduiding graag een nadere uitleg vernemen. Wat verstaat de indiener precies onder economische waarde, en op welk moment zou die waardebepaling moeten plaatsvinden en welke invloed zou het wel of niet op de beurs genoteerd zijn van de onderneming daarop kunnen hebben?

De leden van de C.D.A.-fractie zagen gaarne een nadere motivering van het door de indiener gehanteerde winstbegrip tegemoet. Tegen de achtergrond van de vraag die nogal eens gesteld wordt, of de commerciële dan wel de fiscale winst als uitgangspunt zou moeten dienen.

De leden van de V.V.D.-fractie stelden vast, dat in het gewijzigde voorstel van wet wordt gesproken over «uitkeringen waarvan de hoogte afhankelijk is van de winst van de onderneming van de inhoudingsplichtige», etc. De vraag is welk winstbegrip de initiatiefnemer op het oog heeft: de commerciële winst, de fiscale winst, de winst voor of na belastingen. Tevens is de vraag aan de winst van welke «onderneming» de uitkering moet worden gekoppeld. Neem als voorbeeld: Philips. Betreft het de winst van een afzonderlijke Philipsvestiging of dochter, van Philips Nederland of van het Philipsconcern als geheel.

Lazen de leden de voorgestelde wijziging van artikel 11 L.B. goed dan

is dat een vrije keuze. Welk element van vergroting van de betrokkenheid van de werknemer bij de eigen onderneming ziet de initiatiefnemer indien de winstuitkering van een Philips-werknemer afhankelijk wordt gemaakt van het commerciële wereld-resultaat van het Philips-concern?

De leden van de P.P.R.-fractie stelden de vraag of, indien de winstuitkering in de vorm van een vermogenstitel wordt «uitbetaald» en de werknemer gedurende de periode dat deze vermogenstitel niet verzilverd mag worden elders werk krijgt, de indiener het dan redelijk acht dat toch verzilvering kan plaatsvinden? Is hier artikel 36 van het Besluit premie-spaarregelingen en winstdelingsspaarregelingen 1965 van toepassing?

De voorzitter van de commissie,
Joekes

De griffier van de commissie,
Witteveen